

Motion till riksdagen

1988/89:Jo727

av Hans Dau och Sven Eric Lorentzon (båda m)

Viltskadorna

Svensk skogsindustris och därmed också vårt skogsbruks betydelse för landets ekonomi är väl känd och behöver inte ytterligare betonas. Så är också skogsbrukets och främst sågverksindustrins decentraliserade verksamhet av ovärderlig betydelse för möjligheten att hålla stora avfolkningshotade bygder vid liv.

Sverige har förmodligen aldrig tidigare haft så stor del av sin yta täckt med växande skog och definitivt aldrig någonsin förr har skogsförrådet nått upp till en så imponerande storlek som i våra dagar.

Orsaken till denna positiva bild är det hängivna och engagerade arbete som skogsmän av alla kategorier under det senaste seklet lagt ner på skogsodling och skogsvård. Insikten om den ekonomiska betydelsen av skogsvårdande insatser och återbeskogning efter avverkningar har vidgats och vunnit framgång inom alla berörda skogsägarkategorier.

Jämsides med denna skogligen utveckling och framför allt på grund av de skogsvårdsmetoder som tillämpats har framför allt älg- och rådjursstammarna vuxit mycket kraftigt och torde även de ha nått en storlek, som inte någon tidigare generation upplevt.

De stora kött- men framför allt rekreationsvärden, som dessa djurarter representerar, har tillfört jakträttsinnehavare och jägare mycket. Men samtidigt har, främst under 1970- och 1980-talet, problem uppstått där skogsodlings- och skogsvårdssträvandena råkat i konflikt med de jaktliga intressena. Betestrycket har nu blivit så stort, inom stora delar av skogsarealen och över hela landet, att stora arealer av främst tallungskog fått svåra skador, som kommer att leda till avsevärda tillväxtförluster och mycket dålig kvalitet. Många skogsbrukare drabbas också av stora kostnader för återplantering i de svårast skadade bestånden.

Ett memento för miljön borde också vara att skogsbruket tvingas bort från ett varierat skogsbruk med tall, löv och granskogar eftersom framför allt tall men även lövplantorna blir så illa åtgångna att de dör. Inom stora områden finns endast alternativet att plantera eller självföryngra gran, med mörka ensidiga skogar som följd.

Skall skogsbruket kunna satsa på kvalitetsvirke och lövskogsskötsel och bidra till en miljö med växlande naturtyper måste jaktarrendatorer, myndigheter och markägare dra lärdom av facit och söka lösningar, som kommer till rätta med problemen.

Insikten om problemens storlek och omfattning växer och omfattar allt fler. Denna växande insikt har dock hittills inte avsatt några mer märkbara

spår i form av konkreta åtgärder för att komma till rätta med de enligt vår uppfattning helt oacceptabla skadorna.

Framför allt förvånar den statliga skogsvårdsorganisationens sena reaktion och i än högre grad ansvariga regeringsmedlemmars brist på aktivitet för att hindra en fortsatt förstörelse av framtida skogskapital. Såväl industri- som miljöministrarna har all anledning att ta initiativ och gripa in sedan man nu under en längre tid uppmärksammats på problemen.

Regeringen har visserligen föreslagit att länsstyrelserna själva får svara för att med fällavgifter finansiera bidrag till skogsvårdsåtgärder som föranletts av viltskador. Dessa bidrag har dock omgärdats med sådana restriktiva bestämmelser att de i de flesta fall inte kan utgå. Det ekonomiska trycket mot fällavgifterna och därmed jägarna har följaktligen uteblivit. Vi vill att "viltet" och jägarna får svara för större del av skadorna genom att finansieringen av de återplanteringar som behövs, betalas med fällavgifterna. Jägarna skulle då få ett ekonomiskt incitament för att hålla viltstammarna på en för skogsvården acceptabel nivå. Mindre viltstammar, mindre omplanteringar och fällavgifterna skulle kunna hållas lägre då skadorna försvinner.

Hemställan

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att skogsägare, med mindre restriktiva bestämmelser, bör kunna få ersättning när omplantering blir nödvändig,
2. att riksdagen beslutar att fällavgifter via medel ur viltskadefonden skall utgå till omplanteringar som utdöms på grund av betesskador från vilt.

Stockholm den 17 januari 1989

Hans Dau (m)

Sven Eric Lorentzon (m)